

เทคนิคการแสวงหาโอกาส

OPPORTUNITY SEEKING

“เทคนิคเพื่อค้นหาโอกาสไปสู่ความสำเร็จของชีวิต
และความก้าวหน้าของธุรกิจ”

วีรจ ฆะศิริรานนท์
ยุดา รักไทย

เทคนิคการแสวงหาโอกาส

พนักงานขายรถได้ติดต่อคน 2 คน เพื่อเสนอขายรถรุ่นใหม่ คนแรกตอบปฏิเสธเพียงเพราะว่าเขาไม่มีรถอยู่แล้ว คนที่สองตอบรับและยินดีให้พนักงานผู้นั้นนำข้อมูลเกี่ยวกับรถมาเสนอ ทั้งๆ ที่ตัวเองก็มีรถอยู่แล้ว

ความแตกต่างระหว่างคนทั้งสองนี้คือ คนแรกเป็นนักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ส่วนคนที่สองเป็นนักแสวงหาโอกาส เพราะเขาจะได้ประโยชน์หลายอย่างจากการพบปะกับพนักงานขายรถครั้งนี้ เช่น เขาจะได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับ ынตรกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้รู้เงื่อนไขการซื้อขายรถของบริษัทอื่น เอาไว้เปรียบเทียบเพื่อการตัดสินใจ ถ้าเขาจะซื้อรถในครั้งต่อไป เป็นต้น

อันที่จริงแล้วโอกาส (Opportunity) เป็นของคนทั้งคู่นี้ เหมือนกับที่เป็นของพวกเราทุกคน โอกาสมีอยู่ในทุกสถานการณ์และทุกเวลา เพียงแต่เราไม่รู้ว่าจะสามารถเป็นเจ้าของมันได้ และไม่พยายามเป็นเจ้าของมัน

โอกาสเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้ใดก็ตามที่เป็นเจ้าของมัน ดังนั้นทำไมเราจึงไม่เป็นฝ่ายไปหา มัน แทนที่จะคอยให้มันมาหาเรา ทำไมเราไม่เลิกพูดว่า “สักวันโอกาสจะต้องเป็นของเรา” แล้วพูดว่า “วันนี้เรามีโอกาสอะไรบ้าง?”

ถึงแม้จะไม่ใช่วาง่ายนัก แต่การแสวงหาโอกาสนี้ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ เพราะทุกคนมีสมองที่จะคิดเหมือนกัน กัน จะต่างกันก็เพียงวิธีและแนวทางในการคิดเท่านั้น และนี่ก็เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้คนมากมายไม่สามารถแสวงหาโอกาสให้กับตัวเองได้

เล่าให้คิด

เมื่อยักษ์ใหญ่รถไฟ ไปทำน้ำแร่

เมื่อเอ่ยถึง Japan Railway East คนส่วนใหญ่ในญี่ปุ่นมักต้องรู้จัก ด้วยยอมรับกันว่าเป็นผู้ประกอบการรับส่งผู้โดยสารทางรถไฟที่ใหญ่ที่สุดในโลก

ในการสร้างเส้นทางรถไฟความเร็วสูง (Bullet-Train) สายใหม่ ที่ต้องวิ่งผ่านภูเขาหลายลูกทางตอนเหนือของมหานครโตเกียว ความยากลำบาก-อุปสรรคนานัปการ เป็นสิ่งที่พวกเขาต้องเผชิญกันเป็นกิจวัตร การเจาะอุโมงค์ภูเขาทุกลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงภูเขา “ทานิกาวา” คณะวิศวกรจะต้องแก้ปัญหาด้วยการดูดน้ำซึมน้ำใต้ดินจำนวนมากมาผสมมหาศาล ตลอดช่วงความยาวของอุโมงค์นั้นออกไปให้จงได้

เล่าให้คิด

เมื่อยักษ์ใหญ่รถไฟ ไปทำน้ำแร่ (ต่อ)

ฝ่ายคนงานก่อสร้างจำนวนมากก็ได้ใช้น้ำนั้นดื่มกินด้วยความติดอกติดใจในรสชาติ หัวหน้าคนงานจึงเสนอไปยังหัวหน้าคณะวิศวกรว่า “แทนที่เราจะดูมันทิ้งไป น้ำแร่ชั้นเยี่ยมนี้ น่าจะถูกรวจลงขวด เพื่อให้คนญี่ปุ่นได้บริโภค”

และแล้ว Japan Railway East ก็ได้ขยายแนวธุรกิจไปผลิตและจำหน่าย “น้ำแร่โอชิมิซุ” ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จากนั้นก็มีน้ำอื่นๆ (น้ำชา-กาแฟ-น้ำผลไม้ นานาชนิด) ที่ผลิตด้วยน้ำแร่ ตามมาอีกเป็นทิวแถว และก็ได้นำไปเป็นกอบเป็นกำเลยทีเดียว

“โอกาสของใคร ใครก็ไม่ปล่อยให้หลุดมือไป”

โอกาสของเราอย่าปล่อยให้หลุดมือ!

1. โอกาสคือ...?

โอกาสในความเข้าใจโดยทั่วๆ ไป หมายถึง ช่องทางหรือจังหวะเวลาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด และมักจะมีคามหมายไปในทางบวก ก่อให้เกิดความหวังและกำลังใจ เช่น ถ้าผู้บริหารคนหนึ่งต้องการพูดถึงสถานการณ์อันย่ำแย่ของบริษัทในที่ประชุม เขาก็จะพูดว่า “เรายังพอมีโอกาสที่จะฟื้นฟูกิจการของเราอยู่บ้าง” แทนที่จะพูดถึงโอกาสในทางลบว่า “เรามีโอกาสปิดบริษัทสูงมาก”

Edward De Bono นักคิดคนสำคัญได้ให้นิยามของโอกาส ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

“โอกาส (Opportunity) คือ สิ่งที่เป็นไปได้และมีค่าพอที่จะแสวงหาไขว่คว้า ซึ่งเราไม่เคยรู้มาก่อนว่าเราต้องการมันจนกว่าเราจะพบมัน”

ในเชิงธุรกิจ ความหมายของโอกาสจะแคบลงและชัดเจนมากขึ้น คือมันจะหมายถึงปัจจัยภายนอกและสถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถช่วยให้ความพยายามในอันที่จะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการตลาด และกลยุทธ์ในการบริหารขององค์กร เช่น โอกาสในการควบคุมหรือเข้าถือครอง (Take Over) องค์กรอื่น

ความแตกต่างระหว่างการคิดคาดหวัง (Expectation) กับโอกาส (Opportunity) อยู่ตรงที่ โอกาสคือสิ่งที่เป็นไปได้ ถึงแม้ตอนแรกอาจดูเลือนลาง แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วความเป็นไปได้อาจจะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ถ้าพิจารณาอย่างดีแล้ว แต่ก็ไม่เห็นหนทางที่จะทำให้ความคิดนั้นเกิดขึ้นจริงได้ มันก็ไม่ใช่โอกาส นอกจากนี้ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโอกาสยังเป็นอีกส่วนหนึ่งที่เราต้องใช้ในการตรวจสอบว่ามันมีค่าควรแก่การไขว่คว้าหรือไม่ โดยการถามตัวเองทุกครั้งที่มองเห็นโอกาสว่า :-

- ✚ การกระทำตามความคิดนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อะไรบ้าง
- ✚ เราสามารถทำอะไรเพื่อให้ความคิดนี้เป็นจริงได้

2. การคิด - เครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาโอกาส

คนที่มีความประสิทธิผลจะคิดคาดการณ์ถึงปัญหาต่างๆ ล่วงหน้า เพื่อแสวงหาโอกาสและพัฒนามันให้เกิดประโยชน์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งคำว่า “ปัญหา” นี้เอง ที่หลายๆ คนเกรงกลัว พยายามหลีกเลี่ยงต่อการที่จะต้องเผชิญกับปัญหา จึงกลายเป็นตัวการสำคัญทำให้หลายๆ คนไม่พยายามคิดอะไรล่วงหน้า ปล่อยให้ชีวิตดำเนินไปตามเข็มนาฬิกาผ่านไปวันๆ

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้คือความคิด ความรู้สึกที่เป็นลบต่อคำว่าปัญหา เพราะเมื่อใดที่คิดถึงมันขึ้นมา คำว่า วิกฤตการณ์ ภัยอันตราย อุปสรรค ทางตัน ความยุ่งยาก ความเสี่ยง ก็จะเข้าแถวเรียงตามมาเป็นขบวน ความรู้สึกเหล่านี้เองที่ทำให้เราพยายามหลีกเลี่ยงปัญหา และก็จะยิ่งรู้สึกดียิ่งขึ้น ถ้าไม่มีปัญหาใดเกิดขึ้นเลย เพราะจะได้ไม่ต้องคิดหาวิธีจัดการกับมันให้ปวดหัว

ทีนี้ลองมองกลับกันดูบ้างโดยลองคิดถึงปัญหาในแง่บวก มองว่ามันเป็นความท้าทาย เป็นความหวัง เป็นแรงผลักดันไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น แล้วเราก็จะสามารถเปลี่ยนความคิดที่ไม่ดีข้างต้นให้กลายเป็นโอกาสได้ด้วยจินตนาการ ด้วยทักษะความรู้ที่มีอยู่และด้วยใจที่เปิดกว้าง

Edwin Land เห็นโอกาสที่จะประดิษฐ์กล้องถ่ายรูปชนิดใหม่ขึ้น จากคำถามของลูกสาววัย 3 ขวบ ที่ว่า “ทำไมหนูถึงต้องรอถึงอาทิตย์หน้าถึงจะเห็นรูปของหนูล่ะคะ” คำพูดนี้ทำให้เขาตั้งปัญหาขึ้นมาว่า “จะทำกล้องที่ถ่ายรูปถ่ายออกมาทันทีได้อย่างไร” และใน 4 ปีต่อมา เขาก็ประดิษฐ์กล้องโพลาไรด์ได้สำเร็จ สร้างมิติใหม่ให้กับวงการถ่ายรูป นี่เป็นโอกาสหนึ่งของการได้มาซึ่งโอกาสจากการตั้งปัญหาและเผชิญหน้ากับมัน

ในการค้นหาโอกาสใดๆ ก็ตาม เราต้องอาศัยกระบวนการคิดต่อไปนี้

- 1) คิดสร้างความคิดที่สามารถพัฒนาเป็นโอกาสได้
- 2) คิดประเมินผลประโยชน์ของโอกาสนั้น
- 3) คิดวางแผนกำหนดการกระทำต่างๆ ที่เป็นไปได้และต้องทำออกมา

การคิดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแสวงหาโอกาส เพราะยิ่งลงทุนทางความคิดไปมากเท่าไร ความเสี่ยงต่อการสูญเสียทุนทรัพย์ประเภทอื่น เช่น เงิน กำลังกาย ก็ยิ่งลดน้อยลง เช่น ถ้าเรามีความคิดจะเปิดร้านมินิมาร์ทสักแห่งหนึ่ง การคิดพิจารณาทำเลที่ตั้ง รูปแบบของร้าน ชนิดของสินค้า ต้นทุนและผลกำไรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียดรอบคอบ ย่อมลดความเสี่ยงในการลงทุนครั้งนี้ได้อย่างมากทีเดียว เพราะถ้าเราพบว่า ผลกำไรนั้นไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน เราก็จะได้วางมือจากความคิดนี้เสีย ซึ่งถึงแม้ว่าการลงทุนความคิดนี้ จะไม่ประสบความสำเร็จ แต่มันก็ยังมีประโยชน์เอาไว้ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ หรืออาจเป็นแนวทางในการแสวงหาโอกาสอื่นๆ ต่อไปก็เป็นได้

บุคคล 2 ประเภท

ในโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน มีบุคคลอยู่ 2 ประเภท

🚩 ผู้ชนะ...เขาจะฉลาดคิด เขาพร้อมที่จะแสวงหาโอกาสใหม่ๆ อยู่เสมอ

🚩 ผู้แพ้...เขากลัวที่จะคิดไปข้างหน้า แต่จะคอยพร่ำบ่นว่า "รู้งี้...รู้งี้" อยู่ตลอดเวลา

3. ผลประโยชน์...แรงจูงใจที่สำคัญ

อารมณ์มากมาย เช่น ความกระตือรือร้น ความต้องการที่จะแตกต่าง ความต้องการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และความอยากทั้งหลายของมนุษย์ มีบทบาทในการแสวงหาโอกาสอย่างมากทีเดียว เพราะผลประโยชน์ต่างๆ เช่น เงินทอง ชื่อเสียง มิตรภาพ ความมีหน้ามีตา ฯลฯ ความสามารถในการตอบสนองอารมณ์ดังกล่าวได้ จะเป็นตัวกระตุ้น จูงใจ ให้คนแสวงหาโอกาสไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

ด้วยเหตุนี้เองเราจึงต้องแสวงหาผลประโยชน์จากความคิดต่างๆ ทันทันที่เรารู้สึกแวบขึ้นมาว่า ความคิดนี้ดีถ้าเราจะทำให้มันเป็นจริง เพราะผลประโยชน์นั้นจะเป็นแรงจูงใจให้เราพัฒนาความคิดได้

ความคิดหนึ่ง ให้กลายเป็นโอกาสอย่างจริงจังและมุ่งมั่น และถ้าเราสามารถทำให้ผลประโยชน์มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากเท่าใด แรงจูงใจก็จะยิ่งสูงขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ดี พี่ระวังไว้ว่า ผลประโยชน์นี้สามารถกลายเป็นกับดักทำให้เราถลำลึก สูญเสียเวลา และกำลังทุนต่างๆ มากมายได้เหมือนกัน เพราะมันจะบดบังข้อเสียและจุดอ่อนต่างๆ ของความคิดนั้น ดังตัวอย่างเช่น ถ้าเราคิดประดิษฐ์เรือสะเทินน้ำสะเทินบกขึ้น เพราะเห็นว่าการจราจรทางน้ำมีความสำคัญ แต่ในฤดูแล้ง ลำคลองต่างๆ จะตื้นเขินหรือแห้งขอดเป็นบางแห่ง ทำให้ใช้สัญจรไม่ได้ ดังนั้นเรือสะเทินน้ำสะเทินบกของเราจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งถ้าเรคิดง่ายๆ เพียงแค่นี้ แล้วตัดสินใจลงทุนคิดค้น ประดิษฐ์ โดยไม่คำนึงถึงข้อเสียหรือคิดถึงคนอื่นๆ ว่าเขาจะเห็นประโยชน์เหมือนเราหรือไม่ เราก็อาจต้องพบกับความเสี่ยงทางธุรกิจทั้งในด้านทุนทรัพย์ และด้านการตลาดอย่างใหญ่หลวงได้เช่นกัน

นอกเหนือจากผลประโยชน์ ความอยากได้-อยากดีของปุถุชน จะเป็นที่มาของโอกาสแล้ว ความอยู่รอด-การแก้ไขวิกฤตการณ์แก่ตัวของเรา ธุรกิจของเรา ก็ถือเป็นโอกาสที่เราจะต้องพัฒนา ต้องปรับเปลี่ยนอะไรต่อมิอะไร ทั้งในชีวิตส่วนตัวและในชีวิตธุรกิจ ให้เข้าที่เข้าทาง-ให้เป็นระบบ และให้เป็นความเจริญรุ่งเรืองในรูปแบบที่ยั่งยืน (Sustainable Growth) ดังนั้น โอกาสของเรา...จงอย่าปล่อยให้หลุดมือไป

เล่าให้คิด

危機

ภัยอันตราย (Danger)

โอกาส (Opportunity)

คำว่า วิกฤติ (Crisis) ในภาษาจีนแต่โบราณนั้น ประกอบด้วยตัวอักษร 2 ตัว ที่สื่อความหมายถึง ภัยอันตราย (Danger) และ โอกาส (Opportunity) สิ่งนี้ทำให้คนมากมาย จุกคิดได้ว่า ในสถานการณ์ใดๆ ก็ตาม ล้วนมีด้านลบและด้านบวกอยู่ในตัวของมันเอง ถ้าเราเชื่อว่าปัญหาเป็นสถานการณ์อันคลุมเครือที่เต็มไปด้วยโอกาส เราก็จะคาดหวังและมองหาโอกาสนั้น

“ถ้าเราไม่เริ่มต้นด้วยทัศนคติที่ถูกต้อง ความหวังที่จะพบจุดสิ้นสุดที่ถูกต้องก็มีเพียงน้อยนิด”

- สุภาชิตจีน

คัดมาจากหนังสือ เทคนิคการแสวงหาโอกาส

